

१ इतिहास ग्रंथ

१ इतिहास व २ इतिहास मिळून हिब्रू शास्त्रात एकच ग्रंथ होता. याला "रोजनिशी" = दररोजचे शब्द असे नाव होते. ग्रीक भाषांतरात याला "पारालिपोमिना" म्हणजे वगळलेल्या गोष्टी असे नाव आहे. मागील ऐतिहासिक ग्रंथातून राहिल्यासाहिल्या गोष्टी. "इतिहास" हे "हिस्टोरिया" या लॅटिन शब्दाचे भाषांतर आहे. जेरोम याने हे नाव दिले.

लेखक :- एज्राने हे लिहिले असे म्हणतात. पूर्वी इतिहास, एज्रा व नहेम्या एकत्र केलेले होते. भाषाही सारखीच आहे.

काळ:- ख्रि. पू. ४७४ वर्षे. सत्तर वर्षांच्या पाडावपणानंतर अर्तारझरसिस लांगीमानस किंवा दारया-वेश हिस्तास्पस याच्या काळी. एज्रा यरुशलेमास येऊन गेल्यानंतर

१. या ग्रंथात तीन मुख्य विषय दिसून येतात:- (१) देवाचे सर्वसत्ताधारीपण. देव त्याला वाटेल ते आपल्या योजनेसाठी निवडून घेतो: १:१, १०; १७:७, ८; २८:५. (२) दैवी व्यवस्थेचे दैवी तत्व असे असते की, आज्ञांकितपणामुळे आशीर्वाद मिळतात व आज्ञाभंगामुळे दंड होतो. (३) वरपांगी विधि-संस्काराची सेवा व्यर्थ आहे.

२. हा ग्रंथ मागील इतिहास पुढे चालू करण्याकरिता इतिहासाची पुनरावृत्ती करावी म्हणून केवळ लिहिला नाही; परंतु मागील ऐतिहासिक ग्रंथ (शमुवेल व राजे) हे बाह्यदृष्टीने, तर इतिहाम हा ग्रंथ अंतरदृष्टीने लिहिला आहे. मागील ग्रंथांत केवळ घडलेल्या गोष्टींचा इतिहास दिला

आहे. पण या ग्रंथात आध्यात्मिकदृष्ट्या त्याच गोष्टी सांगितल्या आहेत. म्हणून कित्येक गोष्टींचे अधिक सविस्तर वर्णन यात केले आहे. तथापि काही थोडक्यात दिल्या आहेत, तर काही वगळल्या आहेत. उदाहरणार्थ-हिज्कीयाच्या राज्यातील व्यावहारिक गोष्टींना मागील ग्रंथात तीन अध्याय दिले आहेत- २ राजे १८, १९ व २०; परंतु धार्मिक सुधारणेला तीनच

ओव्या दिल्या आहेत - २ राजे १८:४, ५ व ६. इतिहासात याच्या उलट आहे. धार्मिक मध्ये ११ व १२ हे दोन अध्याय आहेत. इतिहासात त्याचा उल्लेख नाही.

सुधारणेला तीन संबंध अध्याय दिले आहेत. कोश नेण्याविषयीचा अध्याय एकच-२ शमुवेल ६ अध्याय. इतिहासात तीन अध्याय दिले आहेत: १३, १५, १६. दाविदाच्या पापाविषयी २ शमुवेल ३. मागील ऐतिहासिक ग्रंथ- शमुवेल व राजे, यहूदा व इस्राएल या दोन्ही राज्यांविषयी लिहितात. इतिहासात फक्त यहूदी राज्याविषयी लिहिले आहे

४. इतिहासात देऊळ व त्यातील उपासना यांविषयी अधिक लिहिले आहे; इतर ऐतिहासिक ग्रंथांत राजांच्या लढायांविषयी अधिक सांगितले आहे.

५. देव आपल्या लोकांसाठी काय करतो याविषयी यात अधिक सांगितले आहे: ४:९, १०; ५:२०, २२; ११:१४; १४:२, ११, २५; १८:१३.

६. देवाची सर्व कामे न्याय्य आहेत: ५:२५, २६; ६:१५; ९:११ १०:१३, १४; १५:२, ३; २१:१९.

वंशावळी आणि इस्राएलचा वंश (अध्याय १-९)

१ इतिहास या ग्रंथाची सुरुवात आदामापासून थेट इस्राएली लोकांपर्यंतच्या लांब वंशावळीने होते. या भागाचा उद्देश इस्राएलच्या लोकांचा इतिहास आणि त्यांचा देवाच्या निवडलेल्या वंशाशी असलेला संबंध दर्शविणे आहे.

- **आदाम ते अब्राहाम (अध्याय १:१-२७):** मानवजातीच्या उत्पत्तीपासून ते इस्राएलच्या पित्यापर्यंत, म्हणजे अब्राहामपर्यंतचा वंश.
- **इस्राएलच्या कुळांची वंशावळ (अध्याय २-९):**
 - **यहूदाचे कूळ (अध्याय २-४):** हे कूळ विशेषतः महत्वाचे आहे, कारण राजा दाविद याच कुळातील होता. यात त्याच्या वंशाचा सविस्तर उल्लेख आहे.
 - **लेवीचे कूळ (अध्याय ५-६):** लेवीचे कूळ या ग्रंथात खूप महत्वाचे आहे, कारण ते मंदिरातील सेवाकार्यासाठी निवडले गेले होते. यात हारोनाच्या वंशाचा आणि मंदिरात सेवा करणाऱ्या लेवी लोकांच्या कुटुंबांचा उल्लेख आहे.
 - **इतर कुळे (अध्याय ७-८):** यात इस्राएलमधील इतर कुळांची माहिती दिली आहे.

- **यरुशलेममध्ये राहणारे लोक (अध्याय ९):** बाबेलच्या बंदिवासातून परत आल्यावर यरुशलेममध्ये स्थायिक झालेल्या लेवी आणि इतर कुळांच्या लोकांची यादी दिली आहे.

या वंशावळींद्वारे, लेखक हे दाखवू इच्छितो की यहूदी लोकांचा इतिहास आणि परंपरा देवाच्या योजनांशी जोडलेली आहे.

राजा दावीदचे राज्य आणि यश (अध्याय १०-२०)

ग्रंथाचा हा दुसरा भाग संपूर्णपणे दावीद राजाच्या राजवटीवर केंद्रित आहे. यात त्याच्या विजयांचे, पराक्रमांचे आणि यरुशलेमवर लक्ष केंद्रित केलेल्या त्याच्या धार्मिक कार्यांचे वर्णन आहे.

- **शौलचा मृत्यू आणि दावीदाचा राज्याभिषेक (अध्याय १०-१२):** या भागात शौल राजाच्या मृत्यूचे वर्णन आहे, ज्यामुळे दावीद राजा बनण्याचा मार्ग मोकळा झाला. त्यानंतर दावीद संपूर्ण इस्राएलचा राजा कसा बनला आणि कोणकोणते सैनिक त्याला सामील झाले, हे सांगितले आहे.
- **पवित्र कोशाचे यरुशलेमेत आणणे (अध्याय १३-१६):** हे या भागातील एक प्रमुख आणि महत्त्वाचे प्रकरण आहे. दावीद परमेश्वराचा पवित्र कोश यरुशलेममध्ये आणतो आणि त्यासाठी मोठा उत्सव साजरा करतो. यामुळे यरुशलेम हे इस्राएलची धार्मिक राजधानी म्हणून प्रस्थापित झाले.
- **देवाचा दावीदाशी करार (अध्याय १७):** दावीदला परमेश्वरासाठी मंदिर बांधायचे होते, परंतु परमेश्वराने त्याला सांगितले की त्याचा मुलगा मंदिर बांधेल. त्याऐवजी, देवाने दावीदाला अभिवचन दिले की त्याचे घराणे कायम राहील.

- **दावीदाचे लष्करी विजय (अध्याय १८-२०):** या भागांत दावीदाने आपल्या शत्रूंवर मिळवलेले मोठे विजय आणि त्याच्या सैनिकांचे पराक्रम सांगितले आहेत. यात त्याने पलिष्ट्यांवर आणि इतर राष्ट्रांवर कसे वर्चस्व मिळवले, याचे वर्णन आहे.

या भागात, लेखकाने दावीदची प्रशंसा केली आहे आणि त्याला एक आदर्श राजा व उपासक म्हणून सादर केले आहे.

दावीदाचे अंतिम दिवस आणि मंदिराची तयारी (अध्याय २१-२९)

ग्रंथाचा हा अंतिम भाग दावीदाच्या आयुष्यातील शेवटच्या दिवसांवर आणि त्याच्यानंतर राजा होणाऱ्या शलमोनसाठी त्याने केलेल्या मंदिराच्या तयारीवर लक्ष केंद्रित करतो.

- **जनगणना आणि देवाचा न्याय (अध्याय २१):** दावीदाने जनगणना केल्यामुळे देवाचा क्रोध भडकला, परंतु पश्चात्ताप केल्यावर देवाने त्याला क्षमा केली. यामुळेच मंदिरासाठी जागा निवडली गेली.
- **मंदिराची तयारी (अध्याय २२):** दावीदला स्वतः मंदिर बांधण्याची परवानगी नसली तरी, त्याने शलमोनसाठी मंदिराच्या बांधकामासाठी सर्व आवश्यक साहित्य आणि योजना तयार केल्या.
- **याजक आणि लेवी लोकांची व्यवस्था (अध्याय २३-२६):** दावीदाने मंदिरातील सेवेसाठी लेवी लोकांची आणि याजकांची त्यांच्या जबाबदाऱ्यांनुसार व्यवस्था केली. त्याने द्वारपाळ, गायक आणि इतर सेवकांचे गट नेमले.
- **सैन्य आणि प्रशासनाचे संघटन (अध्याय २७):** या अध्यायात दावीदाच्या सैन्याचे आणि राज्याच्या प्रशासनाचे वर्णन आहे.
- **दावीदाचे शेवटचे शब्द (अध्याय २८-२९):** दावीद आपल्या लोकांसमोर शलमोनला राजा म्हणून घोषित करतो. तो शलमोनला मंदिराचे बांधकाम पूर्ण करण्याची आज्ञा देतो आणि त्याला देवाची आज्ञा पाळण्याचा सल्ला देतो. दावीद देवाचे आभार मानतो, आणि लोक आनंदाने त्याला भेटवस्तू देतात. शेवटी, दावीद मरण पावतो आणि शलमोन त्याच्या जागी राजा होतो.

वंशावळी आणि इस्राएलचा वंश (अध्याय १-९)

१ इतिहास ग्रंथाची सुरुवातच मानवाच्या उत्पत्तीपासून ते थेट इस्राएल राज्याच्या स्थापनेपर्यंतच्या विस्तृत आणि सविस्तर वंशावळीने होते. ही वंशावळ केवळ नावांची यादी नाही, तर तिचा मुख्य उद्देश यहूदी लोकांना त्यांचा इतिहास, त्यांची ओळख आणि देवाच्या योजनांमध्ये त्यांचे स्थान आठवण करून देणे आहे, विशेषतः जेव्हा ते बाबेलच्या बंदिवासातून परत येत होते.

अध्याय १: जगाची निर्मिती ते अब्राहामपर्यंत

- **आदाम ते नोह (१ इतिहास १:१-४):** हा अध्याय मानवाचा पहिला पुरुष आदमपासून सुरू होतो आणि पूर आल्यावर वाचलेल्या नोहाच्या पुत्रांपर्यंत वंशावळ देतो. यातून मानवतेची एकच मूळ वंशावळ आहे हे दाखवले जाते.
- **नोहाचे वंशज आणि राष्ट्रांची उत्पत्ती (१ इतिहास १:५-२७):** यात नोहच्या तीन पुत्रांचे (याफेथ, हाम, शेम) वंशज आणि त्यातून निर्माण झालेल्या राष्ट्रांची माहिती दिली आहे. शेवटी, वंशावळ शेममधून अब्राहामपर्यंत येते, जो इस्राएल लोकांचा मूळ पूर्वज आहे.

अध्याय २: यहूदाचे कूळ

- **इस्राएलची १२ कुळे (१ इतिहास २:१-२):** यात इस्राएलच्या (याकोबाच्या) १२ पुत्रांची नावे दिली आहेत.
- **यहूदाच्या कुळाची सविस्तर वंशावळ (१ इतिहास २:३-१५):** हा अध्याय यहूदाच्या कुळावर विशेष लक्ष केंद्रित करतो. याचे कारण म्हणजे राजा दावीद आणि नंतर येशू ख्रिस्त याच कुळातून आले आहेत. यात यहूदाचे वंशज आणि दावीदाच्या कुटुंबाची वंशावळ तपशीलवार दिली आहे.

अध्याय ३: दावीद राजाचे वंशज

- **दावीदाचे मुलगे (१ इतिहास ३:१-८):** यरुशलेममध्ये दावीदला झालेल्या सर्व मुलांची नावे दिली आहेत.

- दावीदाचा वंश (१ इतिहास ३:१०-२४): शलमोनापासून यहोयाखीनपर्यंतच्या यहूदाच्या राजांची वंशावळ दिली आहे.

अध्याय ४: यहूदा आणि शिमोनची कुळे

- यहूदाच्या उर्वरित कुळांची वंशावळ (१ इतिहास ४:१-२३): यात यहूदाच्या इतर कुटुंबांचा उल्लेख आहे.
- शिमोनच्या कुळाची वंशावळ (१ इतिहास ४:२४-४३): या अध्यायात शिमोन कुळाची माहिती आणि त्यांच्या वसाहतीचे वर्णन आहे.

अध्याय ५: रुबेन, गाद आणि मनश्शे (पूर्वार्ध)

- रुबेनची वंशावळ (१ इतिहास ५:१-१०): या अध्यायात रुबेन, गाद आणि मनश्शे (पूर्वार्ध) यांच्या कुळांची माहिती आहे. हे तिन्ही कुळे यार्देन नदीच्या पूर्वेला राहत होते.

अध्याय ६: लेवीचे कूळ

- लेवीची वंशावळ (१ इतिहास ६:१-५३): हा अध्याय लेवीच्या कुळावर खूप जास्त भर देतो, कारण या कुळातील लोकांना परमेश्वराच्या मंदिरातील सेवेसाठी निवडले होते. हारोनाचे वंशज म्हणून याजकांची आणि इतर लेवी लोकांची तपशीलवार यादी दिली आहे.
- लेवीच्या वसाहती (१ इतिहास ६:५४-८१): यात लेवी लोक आणि याजक इस्राएलच्या इतर कुळांच्या प्रदेशात कुठे कुठे राहत होते, याची यादी दिली आहे.

अध्याय ७: इस्साकार, बन्यामीन, नफताली, मनश्शे (पश्चिमार्ध), एफ्राईम व आशेर यांची कुळे

- या अध्यायात इतर उर्वरित कुळांची वंशावळ आणि त्यांच्या प्रमुख पुरुषांची नावे दिली आहेत.

अध्याय ८: बन्यामीनची कुळे

- बन्यामीनची वंशावळ (१ इतिहास ८:१-४०): बन्यामीनच्या कुळाची वंशावळ येथे पुन्हा एकदा सविस्तर दिली आहे. शौल राजा याच कुळातील होता.

अध्याय ९: यरुशलेममध्ये राहिलेले लोक

- बंदिवासातून परतलेले (१ इतिहास ९:१-४४): बाबेलच्या बंदिवासातून परत आल्यावर यरुशलेममध्ये कोणकोणते याजक, लेवी आणि इतर लोक राहिले, याची यादी दिली आहे.

सारांश: १ इतिहास ग्रंथातील हे पहिले नऊ अध्याय, वाचकांना त्यांचा वारसा आणि परमेश्वराच्या निवडलेल्या लोकांमध्ये त्यांचे स्थान समजून घेण्यासाठी एक ठोस आधार देतात. या वंशावळींद्वारे, हे सिद्ध केले आहे की यहुदी लोकांचा इतिहास हा केवळ एक मानवी इतिहास नसून, तो देवाच्या योजनेचा भाग आहे.

राजा दावीदचे राज्य आणि यश (अध्याय १०-२०)

१ इतिहास हा ग्रंथ केवळ ऐतिहासिक नोंदी नाही, तर तो एका निवडलेल्या राष्ट्राच्या प्रवासाची आणि त्यांच्या देवासोबतच्या नातेसंबंधाची गाथा आहे. या गाथेचा केंद्रबिंदू असलेला राजा दावीद, त्याच्या जीवनातील सर्वात वैभवशाली आणि निर्णायक कालखंडाचे वर्णन अध्याय १० ते २० मध्ये करण्यात आले आहे. हा काळ म्हणजे एका भक्ताचा, योद्ध्याचा आणि राजाचा गौरवशाली उदय आहे, ज्याने इस्राएलाला एकसंघ केले आणि यरुशलेमेला त्याचे केंद्रस्थान बनवले.

शौल राजाचा अस्त आणि दावीदाचा उदय: एका नवीन युगाची पहाट (अध्याय १०-१२)

पर्वतांच्या रांगेत, गिलबोवाच्या लढाईच्या मैदानात, एका युगाचा अंत झाला. इस्राएलचा पहिला राजा शौल, त्याच्या तीन पुत्रांसह पराभूत होऊन शत्रूच्या हाती लागू नये म्हणून त्याने स्वतःला संपवले. त्याच्या मृत्यूबद्दल ऐकून, शत्रूंनी त्याचे शिर कापले आणि त्याचे शरीर बेथ-शानच्या तटावर टांगले. इस्राएलमध्ये नेतृत्वहीनतेची आणि अस्थिरतेची गडद छाया पसरली होती. पण हीच पहाट एका नवीन युगाची सुरुवात होती.

१ इतिहास १०:१४ मध्ये म्हटले आहे की, "परमेश्वराने त्याला (शौलला) ठार मारले आणि राजासन इशायाचा पुत्र दावीदाकडे दिले." अशा प्रकारे, दावीदाचा राज्याभिषेक करण्याचे कार्य पूर्ण झाले. सर्व इस्राएलमधील लोकांनी हेब्रोन येथे दावीदाकडे येऊन म्हटले, "पाहा, आम्ही तुमचे हाड व रक्त आहोत." (१ इतिहास ११:१) त्यांनी एकमताने दावीदाला आपला राजा म्हणून स्वीकारले. त्यावेळी दावीद तीस वर्षांचा होता आणि त्याने ४० वर्षे राज्य केले. एक राजा म्हणून त्याची पहिली कृती म्हणजे त्याने पलिष्ट्यांकडून **सियोनचा तट जिंकला**, ज्याला त्याने **'दावीदाचे नगर'** असे नाव दिले. (१ इतिहास ११:५)

दावीदाकडे केवळ राजकीय सत्ताच नव्हती, तर त्याला परमेश्वराची कृपा आणि भक्कम पाठिंबा होता. त्याच्या सैन्यात अत्यंत पराक्रमी आणि विश्वासू सैनिक होते, ज्यांना **'पराक्रमी योद्धे'** म्हटले गेले. (१ इतिहास ११:१०) हे सैनिक फक्त शस्त्रधारी नव्हते, तर ते दावीदाच्या स्वप्नाला आणि परमेश्वरावरील त्याच्या विश्वासाला समर्पित होते. त्यांनी दावीदासाठी अनेक अशक्यप्राय विजय मिळवले, आणि त्यांच्या पराक्रमाची गाथा आजही प्रेरणादायी आहे. याच काळात, यहूदा, शिमोन, लेवी, बन्यामीन आणि इतर कुळांचे हजारो निवडक सैनिक दावीदाला सामील झाले. या सैनिकांबद्दल असे लिहिले आहे की, "ते सर्व योद्धे, लढाईत तयार होते, व मनाचे धट्टेकट्टे असून निष्कपट मनाने ते हेब्रोन येथे आले होते की दावीदास सर्व इस्राएलावर राजा करावे." (१ इतिहास १२:३८) एका नवीन, एकसंघ इस्राएलची स्थापना झाली.

पवित्र कोशाचे पुनरागमन: एक नवीन युगाची सुरुवात (अध्याय १३-१६)

दावीदाचा विश्वास राजकारणापुरता मर्यादित नव्हता. राजा झाल्यावर त्याची पहिली आणि सर्वात महत्वाची धार्मिक इच्छा होती की परमेश्वराचा पवित्र कोश यरुशलेममध्ये आणावा. पवित्र कोश हे परमेश्वराच्या उपस्थितीचे आणि त्याच्या सामर्थ्याचे प्रतीक होते, आणि तो

अनेक वर्षांपासून एका अज्ञात घरात ठेवला होता. दावीदाच्या मते, तोच इस्राएलच्या जीवनाचा केंद्रबिंदू असायला हवा होता.

पण पवित्र कोश आणण्याच्या पहिल्या प्रयत्नात एक दुःखद घटना घडली. बैलगाडीतून कोश आणत असताना, ऊज्जा नावाच्या एका व्यक्तीने कोशाचा तोल सांभाळण्यासाठी त्याला हात लावला आणि त्याच क्षणी परमेश्वराच्या क्रोधाने तो मरण पावला. (१ इतिहास १३:९-१०) या घटनेमुळे दावीद घाबरला आणि त्याने कोश ओबेद-अदोम गितीच्या घरी ठेवला. तीन महिने कोश तेथे राहिला आणि परमेश्वराने ओबेद-अदोमला आणि त्याच्या कुटुंबाला आशीर्वाद दिला. हे पाहून दावीदाच्या मनात पुन्हा उत्साह संचारला.

या वेळी दावीदने देवाच्या नियमांनुसार कोश आणण्याचा निर्णय घेतला. त्याने याजक आणि लेवी लोकांना बोलावले आणि सांगितले की, "आपल्या देवाने जो आपल्याला दंड केला तो यासाठी की आपण पहिल्या खेपेस त्याला शोधले नाही." (१ इतिहास १५:१३) यावेळी, कोश वाहून नेण्याचे काम केवळ लेवी लोकांनी खांद्यावर घेऊन केले. एक भव्य मिरवणूक काढण्यात आली, ज्यात दावीद स्वतः सण साजरा करत होता. (१ इतिहास १५:२८) जेव्हा पवित्र कोश अखेर दावीदाच्या नगरात पोहोचला, तेव्हा दावीद "तागाचा एफोद घालून नाचला." (१ इतिहास १५:२९)

यरुशलेमेत पवित्र कोश आणल्यावर दावीदने लोकांसमोर परमेश्वराचे स्तुतिगीत गायले, जे परमेश्वराच्या महानतेची, त्याच्या करारांची आणि त्याच्या अद्भुत कृत्यांची आठवण करून देणारे होते. (१ इतिहास १६:८-३६) हा एक असा क्षण होता जेव्हा राजकीय राजधानी यरुशलेम, ही धार्मिक राजधानी देखील बनली.

देवाने दावीदाशी केलेला सार्वकालिक करार: एका वंशाची स्थापना (अध्याय १७)

पवित्र कोश यरुशलेमेत आल्यावर दावीदाच्या मनात परमेश्वरासाठी एक भव्य निवासस्थान, म्हणजेच मंदिर, बांधण्याची इच्छा निर्माण झाली. त्याने संदेष्टा नाथानला आपली इच्छा सांगितली. (१ इतिहास १७:१) परंतु देवाने नाथानद्वारे दावीदाला एक मोठा आणि सार्वकालिक संदेश पाठवला.

परमेश्वर म्हणाला, "त्याच रात्री देवाचे वचन नाथानाला प्राप्त झाले ते असे : "माझा सेवक दावीद ह्याला सांग, परमेश्वर म्हणतो, 'माझ्या निवासासाठी तुला मंदिर बांधायचे नाही.

ज्या दिवशी इस्राएल लोकांना मी मिसर देशातून बाहेर काढले तेव्हापासून आजपर्यंत माझा निवास कधी मंदिरात झाला नाही; डेव्यातून व मंडपातून मी भ्रमण करीत आहे.

जिकडे-जिकडे मी इस्राएल लोकांसह भ्रमण करीत आलो तिकडे-तिकडे ज्या कोणा इस्राएल शास्त्यांना माझ्या लोकांचे पालन करण्याविषयी मी आज्ञा करीत असे त्यांना तुम्ही माझ्यासाठी गंधसरूचे मंदिर का बांधले नाही असा एक शब्द तरी कधी मी बोललो आहे काय?"

तर आता माझा सेवक दावीद ह्याला सांग, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, 'तू माझ्या प्रजेचा, इस्राएलाचा अधिपती व्हावे म्हणून मी तुला मेंढवाड्यातून, मेंढरांमागे चालत असताना आणले,

जिकडे तू गेलास तिकडे मी तुझ्याबरोबर राहिलो, आणि तुझ्या सर्व शत्रूंचा तुझ्यापुढून उच्छेद केला; पृथ्वीवर जे थोर पुरुष आजपर्यंत झाले आहेत त्यांच्या नावाप्रमाणे मी तुझे नाव करीन.

मी आपल्या इस्राएलासाठी एक स्थान नेमून देईन, मी तेथे त्यांना रोवीन; म्हणजे ते आपल्या स्थानी वस्ती करून राहतील व तेथून पुढे कधी ढळणार नाहीत;

इस्राएल लोकांवर मी शास्ते नेमले होते त्यांच्या काळापासून दुर्जन जसे त्यांना त्रस्त करीत होते तसे ते ह्यापुढे करणार नाहीत; मी तुझ्या सर्व शत्रूंचा मोड केला आहे. मी तुला म्हणत आहे की, परमेश्वर तुझे घराणे कायमचे स्थापील.

तुझे दिवस पुरे झाले व तू जाऊन आपल्या पितरांजवळ निजलास म्हणजे तुझ्या पुत्रांपासून निर्माण होणाऱ्या संतानाला तुझ्यामागून स्थापून त्याचे राज्य स्थिर करीन.

तो माझ्याप्रीत्यर्थ मंदिर बांधील व मी त्याचे राजासन निरंतरचे स्थापीन.

मी त्याचा पिता होईन व तो माझा पुत्र होईल; तुझ्यापूर्वीच्या राजावरची कृपादृष्टी जशी मी दूर केली तशी त्याच्यावरची माझी कृपादृष्टी मी दूर करणार नाही;

माझ्या मंदिरात व माझ्या राज्यात मी त्याची निरंतरची स्थापना करीन; त्याची गादी निरंतरची स्थापित होईल."

(१ इतिहास 17:4-12)

त्याहीपेक्षा महत्वाचे वचन देवाने दिले, "आणि मी तुझे घर व तुझे राज्य माझ्यापुढे सदासर्वकाळ स्थिर करीन, आणि तुझे सिंहासन सर्वकाळ राहील." (१ इतिहास १७:१४)

हा करार फक्त एका राजाबद्दल नव्हता, तर तो दावीदाच्या वंशाबद्दल होता. देवाने दावीदला वचन दिले की त्याचा वंश कधीही संपुष्टात येणार नाही. येशू ख्रिस्त हा दावीदाच्या वंशातीलच होता, त्यामुळे हा करार नव्या करारातही पूर्ण झाला. या महान वचनानंतर दावीदाने परमेश्वरापुढे बसून त्याचे आभार मानले आणि आपली कृतज्ञता व्यक्त केली. "हे परमेश्वर देवा, तू तुझ्या दासाला ह्या थोरपणापर्यंत आणले आहेस, मी कोण?" (१ इतिहास १७:१७)

सैनिकी विजय आणि राज्याचा विस्तार (अध्याय १८-२०)

दावीदचे राज्य फक्त धार्मिक कार्यापुरतेच मर्यादित नव्हते. परमेश्वराने त्याला शत्रूंवर विजय मिळवण्यासाठी शक्ती आणि सामर्थ्य दिले. १ इतिहास अध्याय १८ ते २० मध्ये त्याच्या लष्करी पराक्रमांचे वर्णन आहे.

- **अरामी आणि पलिष्टी लोकांवर विजय (अध्याय १८):** दावीदने पलिष्ट्यांना हरवून त्यांचा गाथ व त्याच्या आजूबाजूचा प्रदेश ताब्यात घेतला. त्याने अरामच्या राजा हदद-एजरचाही पराभव केला आणि त्याचे घोडे व रथ ताब्यात घेतले. या विजयांमुळे, दावीदाचे राज्य फरात नदीपर्यंत विस्तारले. (१ इतिहास १८:१-११)
- **अम्मोन व सीरियावर विजय (अध्याय १९):** दावीदच्या दूतांना अम्मोनच्या राजाने अपमानित केले तेव्हा दावीदने आपल्या सैनिकांना पाठवून अम्मोन आणि त्यांच्या मदतीला आलेल्या अरामी सैन्याचा पराभव केला. (१ इतिहास १९:६-१७) या लढाईत हजारो अरामी सैनिक मारले गेले आणि अरामी लोक पुन्हा दावीदच्या अधीन झाले.
- **गल्याथचा बदला (अध्याय २०):** दावीदाच्या सैन्याने पलिष्ट्यांविरुद्ध अनेक लढाया केल्या आणि त्यांच्यापैकी अनेक राक्षसी पुरुषांना ठार मारले, ज्यात गल्याथच्या भावाचाही समावेश होता.

या विजयांनी दावीदला केवळ एक शक्तिशाली योद्धा म्हणून नव्हे, तर परमेश्वराच्या निवडलेल्या प्रतिनिधी म्हणून प्रस्थापित केले. १ इतिहास २०:४-८ मध्ये असे स्पष्टपणे म्हटले आहे की हे सर्व पराक्रमी पुरुष दावीदाच्या वतीने लढले आणि त्यांनी हे सर्व विजय मिळवले.

अशा प्रकारे, १ इतिहास ग्रंथाचा हा भाग केवळ एका राजाच्या जीवनाचे वर्णन नाही, तर तो देवाच्या सामर्थ्याचे, विश्वासूपणाचे आणि त्याच्या लोकांवरील कृपेचे एक अद्भुत चित्रण आहे. दावीदाने इस्राएलला राजकीय आणि धार्मिकदृष्ट्या एकसंघ केले आणि त्याच्या राज्याने इस्राएलच्या इतिहासात एक सुवर्णयुग निर्माण केले.

दावीदाचे अंतिम दिवस आणि मंदिराची तयारी (अध्याय २१-२९)

राजा दावीदाचे जीवन पराक्रम, गौरव आणि देवासमोरच्या नम्रतेची एक महान गाथा होती. १ इतिहास ग्रंथाचा हा शेवटचा भाग त्याच्या राजवटीच्या संध्याकाळचे, त्याचे अंतिम कार्य आणि त्याच्या आत्म्याच्या गहन विचारांचे वर्णन करतो. येथे एक योद्धा, एक राजा आणि एक उपासक आपल्या जीवनाचा अंतिम अध्याय लिहितो, ज्यात तो आपल्या राज्याचा वारसा आणि देवाच्या मंदिराचे स्वप्न आपल्या मुलाला सोपवतो.

जनगणना आणि देवाचा क्रोध: एक गंभीर चूक आणि पश्चात्ताप (अध्याय २१)

जीवनाच्या शेवटच्या टप्प्यात, दावीदाने एक मोठी चूक केली. सैतानाने त्याला फसवून इस्राएली लोकांची जनगणना करायला लावली. दावीदाचा सेनापती योवाब याला हे योग्य वाटले नाही, पण राजाच्या आज्ञेपुढे त्याचे काही चालले नाही. ही जनगणना अभिमान आणि स्वतःच्या सामर्थ्यावर अवलंबून राहण्याची भावना दर्शवत होती, जी देवाच्या इच्छेविरुद्ध होती. या पापामुळे परमेश्वराचा क्रोध भडकला आणि त्याने इस्राएलवर एक भयंकर मारी (साथ) पाठवली. (१ इतिहास २१:१-७)

या साथीत ७०,००० निरपराध लोक मरण पावले. यरुशलेमेचा नाश होणारच होता, पण तेव्हाच परमेश्वराच्या दूताने आपली तलवार यरुशलेमेवर उगारलेली पाहून दावीद भयभीत झाला. त्याने देवासमोर पश्चात्ताप केला आणि म्हटले, "मीच पाप केले आहे, मीच दुष्टाई केली आहे; ह्या मेंढरांनी काय केले आहे?" (१ इतिहास २१:१७) परमेश्वराच्या आज्ञेनुसार, दावीदाने त्याच ठिकाणी, म्हणजेच अर्णान यबूसी ह्याच्या खळ्यात एक वेदी बांधली. (१ इतिहास २१:१८-२७) या जागेचे विशेष महत्त्व होते, कारण ती जागा पुढे मंदिराच्या उभारणीसाठी निवडली गेली.

एका गंभीर चुकीमुळे आणि त्यातून केलेल्या प्रामाणिक पश्चात्तापातून, देवाच्या महान मंदिराची पायाभरणी झाली.

मंदिराची तयारी: एका पित्याचे स्वप्न आणि पुत्राचे दायित्व (अध्याय २२-२६)

दावीदला स्वतः मंदिर बांधण्याची परवानगी नसली तरी, देवासाठी एक पवित्र स्थान निर्माण करण्याची त्याची तळमळ कमी झाली नाही. त्याच्या आयुष्याचे अंतिम दिवस याच महान स्वप्नाच्या तयारीसाठी समर्पित झाले. त्याने आपल्या मुलाला, शलमोनला, या कामासाठी तयार केले.

- **संपत्तीचे संकलन आणि योजना (अध्याय २२):** दावीदने मंदिराच्या बांधकामासाठी प्रचंड प्रमाणात सोने, चांदी, पितळ आणि लाकूड गोळा केले. त्याने शलमोनला आज्ञा दिली, "माझ्या मुला, परमेश्वराने मला सांगितल्याप्रमाणे, तू त्याच्यासाठी एक घर बांधले पाहिजे." (१ इतिहास २२:७-१३) दावीदने केवळ संपत्तीच नाही, तर मंदिराच्या रचनेची आणि बांधकामाची सखोल योजनाही तयार केली.
- **लेवी आणि याजकांची व्यवस्था (अध्याय २३-२६):** दावीदला हे माहीत होते की मंदिर केवळ सुंदर इमारत नाही, तर ते देवाच्या सेवेचे केंद्र आहे. म्हणून त्याने लेवी लोकांची आणि याजकांची त्यांच्या जबाबदाऱ्यांनुसार गट तयार केले. त्याने याजकांचे २४ गट पाडले, जे मंदिरातील सेवाकार्यासाठी वर्षभर नेमलेले होते. त्याने द्वारपाळांची आणि संगीतकारांचीही नेमणूक केली, ते व त्यांचे भाऊबंध परमेश्वराप्रीत्यर्थ गाण्याचे शिक्षण मिळून तरबेज झालेले असे दोनशे अठ्ठ्याऐंशी संगीतकारांचीही नेमणूक केली होते (१ इतिहास २५:७, ज्यांचे काम २४ तास देवाची स्तुती करणे होते. या व्यवस्था दाखवतात की दावीदला केवळ बांधकामाचीच नाही, तर मंदिरातील उपासनेची आणि व्यवस्थेचीही काळजी होती.

या भागातून दिसून येते की दावीदने आपल्या मुलाला केवळ एक राज्यच दिले नाही, तर उपासना आणि देवावरच्या विश्वासाचा वारसाही दिला.

राज्याची अंतिम व्यवस्था: प्रशासकीय आणि आध्यात्मिक वारसा (अध्याय २७)

आपले अंतिम दिवस जवळ येत आहेत हे जाणून, दावीदाने केवळ मंदिराची तयारी केली नाही, तर आपल्या राज्याच्या प्रशासनाचीही योग्य व्यवस्था लावली.

- **सैन्याचे गट:** दावीदाने आपल्या सैनिकांना १२ गटांमध्ये विभागले, ज्यात प्रत्येकात २४,००० सैनिक होते, जे दर महिन्याला एक गट राजाची सेवा करत असे.
- **इतर अधिकारी:** त्याने १२ कुळांचे सरदार, विविध प्रशासकीय अधिकारी आणि खजिनदारांची नेमणूक केली.
- **सलाहगार:** योनाथान आणि अहीथोफेलसारखे विश्वासू सल्लागार त्याच्या सोबत होते.

या सर्व व्यवस्थांमधून दावीदाची दूरदृष्टी आणि प्रशासनावरची पकड दिसून येते. त्याने आपल्या राज्याचा कारभार सुव्यवस्थित आणि स्थिर राहील याची खात्री केली, जेणेकरून शलमोनला राज्यकारभार सहजपणे चालवता येईल.

दावीदाचे शेवटचे शब्द आणि राजाची भव्य प्रार्थना (अध्याय २८-२९)

हा भाग दावीदाच्या आयुष्यातील सर्वात हृदयस्पर्शी आणि आध्यात्मिक क्षणांचे वर्णन करतो. राजाने इस्राएलमधील सर्व प्रमुख लोकांना एकत्र बोलावले आणि शलमोनला त्यांच्यासमोर राजा म्हणून घोषित केले.

- **शलमोनला उपदेश (अध्याय २८):** दावीदाने आपल्या मुलाला, शलमोनला, परमेश्वराच्या आज्ञा पाळण्याचा आणि आपल्या अंतःकरणाने देवाची सेवा करण्याचा अंतिम उपदेश दिला. त्याने त्याला मंदिराच्या बांधकामासाठी तयार केलेल्या सर्व योजना आणि साहित्य दिले.
- **राजाची भव्य प्रार्थना (अध्याय २९):** दावीदची प्रार्थना कृतज्ञता, स्तुती आणि नम्रतेचे एक अद्भुत उदाहरण आहे. त्याने म्हटले, "हे परमेश्वरा, महिमा, पराक्रम, शोभा, विजय व वैभव ही तुझीच; आकाशात व पृथ्वीवर जे काही आहे ते सर्व तुझेच; हे परमेश्वरा; राज्यही तुझेच; तू सर्वांहून श्रेष्ठ व उन्नत आहेस.
- धन व मान तुझ्यापासूनच प्राप्त होतात व तू सर्वांवर प्रभुत्व करतोस; सामर्थ्य व पराक्रम तुझ्याच हाती आहेत; लोकांना थोर करणे व सर्वांना सामर्थ्य देणे हे तुझ्याच

हाती आहे.तर आता आमच्या देवा, आम्ही तुझे आभार मानतो, तुझ्या प्रतापी नामाची स्तुती करतो.

- आम्हांला ह्या प्रकारे स्वेच्छेने अर्पणे करता यावीत असा मी कोण? व माझे लोक तरी कोण? सर्वकाही तुझ्यापासूनच प्राप्त होते; तुझ्याच हातून प्राप्त झालेले आम्ही तुला देत आहोत.
- आम्ही आपल्या सर्व पूर्वजांप्रमाणे तुझ्यासमोर उपरे व परदेशी आहोत; ह्या भूतलावरील आमचे दिवस छायेप्रमाणे असतात; आमची काही शाश्वती नाही.
- हे परमेश्वरा, आमच्या देवा, हा जो मोठा निधी आम्ही तुझ्या पवित्र नामाचे मंदिर बांधण्यासाठी जमवला आहे हा तुझ्याच हातून आम्हांला मिळाला आहे; हा सर्व तुझाच आहे.
- माझ्या देवा, मला ठाऊक आहे की, तुला हृदयाची पारख आहे; सरळता तुला पसंत आहे; मी तर आपल्या सरळ हृदयाने ह्या सर्व वस्तू तुला आनंदाने समर्पित केल्या आहेत; तुझे लोक जे येथे हजर आहेत त्यांनी स्वेच्छेने तुला अर्पणे केली आहेत हे पाहून मला मोठा आनंद वाटत आहे.
- हे परमेश्वरा, आमचे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व इस्राएल ह्यांच्या देवा, तुझ्या प्रजाजनांच्या हृदयाच्या ठायी हे विचार व ह्या कल्पना निरंतर वागतील व त्यांची मने तुझ्याकडे नेहमी लागतील असे कर.
- माझा पुत्र शलमोन ह्याला असे सात्विक मन दे की त्याने तुझ्या आज्ञा, तुझे निर्बंध व तुझे नियम पाळून हे सर्वकाही करावे आणि ज्या मंदिराची मी तयारी केली आहे ते बांधावे.” (१ इतिहास २९:११-१९).
- दावीदने देवाच्या लोकांसोबत मिळून देवाला भेटवस्तू अर्पण केली, ज्यातून देवाच्या कार्यासाठी उदारतेने देण्याची भावना दिसून येते.
- **दावीदाचा मृत्यू:** या सर्व गोष्टी झाल्यावर दावीद "वृद्धपणामुळे व दिवसांच्या पूर्णत्वामुळे" मरण पावला. (१ इतिहास २९:२८) शलमोन त्याच्या जागी राजा झाला आणि परमेश्वराने त्याला खूप मोठे केले.

१ इतिहास ग्रंथाचा हा भाग आपल्याला एका अशा राजाचा वारसा दाखवतो, ज्याने केवळ युद्धे जिंकली नाहीत, तर देवावरच्या अढळ विश्वासाने आपले जीवन जगले. त्याचे शेवटचे कार्य, जे मंदिराच्या तयारीसाठी होते, त्याचे जीवन केवळ युद्धासाठी नव्हते, तर देवाच्या गौरवासाठी आणि उपासनेसाठी होते. मंदिराच्या तयारीसाठी त्याने केलेल्या अथक प्रयत्नांतून हेच दिसून येते की त्याचे हृदय नेहमी परमेश्वराच्या भक्तीने भरलेले होते.

BIBLE COLLEGE OF INDIA PASTORS FOUNDATION